

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan 2023 Dagtilbuddene i Aarup-området 2023

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på at udvikle i forbindelse med implementering af den nye Dagtilbudslov?

FÆLLES:

Vi arbejder i alle afdelinger og til pædagogiske dage med 'GROW' (neuropsykologisk udviklingsleg) og beskriver her den tilgang og de forandringer det har medført i alle afdelinger:

Dagplejen:

I dagplejen er der kommet et bedre blik for børnenes perspektiver. Herudover har vi udviklet på det fælles legemiljø i legestuen, hvor mange børn er sammen en gang om ugen. Vi arbejder med at udvikle på relationerne, både børnene imellem og mellem barn og dagplejer. Nogle dagplejere har afprøvet at have et mindre fokus på klokken og større fokus på børnenes perspektiv. I Dagplejen arbejdes også med GROW og fokus på hvilke 'frø der vandes' hos hvert enkelt barn.

Vuggestuen:

I vuggestuen har der de sidste år været et grundlæggende fokus på GROW, herunder anerkendende og nærværende tilgang til børn, men også den tænkning der ligger til grund for indsatser og samarbejde med forældre. Der har været et fokus på sprog og kommunikation: hvordan kommunikerer de voksne med børnene, så man som barn føler sig anerkendt, men også den interpersonelle kommunikation personale imellem. Dvs. hvordan imødekommer vi børns følelser, hvordan understøtter vi hinanden som kollegaer og faglige sparringspartnere. De har været optaget af hvordan vi tilrettelægger et læringsmiljø hvor børnene oplever nærvær fra voksne og generel tryghed, men også oplever sig som en del af et børnefællesskab. Som metode og vej til at opnå dette har leg, fysisk aktivitet og sang og særligt voksnes deltagelse været i højsædet. Der har desuden været et målrette fokus på børn i udsat position, hvor de har været optaget af det pædagogiske læringsmiljø og børns deltagelsesmuligheder samt forældresamarbejde. Der har været arbejdet systematisk med målsætning og evaluering af ovenstående.

Drømmebakken:

Ud over det fælles fokus på GROW, tryk tilknytning og gode relationer, er Drømmebakken med i projekt ”leg for dig”. Her er fokuset handlet om, hvordan vi skaber en mere legende tilgang. Hvordan vi laver legende læringsmiljøer. Det at kunne skabe læringsmiljøer hvor de børn der har det svært også kan være

med. Vi arbejder med hvordan vi som pædagogiske personale positionerer os i legen ud fra viden om de forskellige legepositioner. En sidegevinst af dette fokus er et større nærvær og et bedre blik for børnenes perspektiver.

Fuglebakken:

Vi har i fuglebakken via materialet fra EVA "tegn på læring" arbejdet med at målrette vores læringsmiljøer til gruppen af børn. Vi er alders inddelt. Der har derfor været fokus på den enkelte gruppe og hvor de har haft et behov for udvikling. I yngste gruppen har vi arbejdet meget med hverdags rytmen. Dette fordi vi har modtaget mange nye børn. Vi har arbejdet med den gode garderobe situation. Hvordan børn bliver selvhjulpne i garderoben. Det at skabe et godt miljø omkring det at skulle have skiftet ble og prøve at gå på toilet. I vores mellemgruppe har det handlet meget om at få skabt gode lege miljøer, hvor børnene har kunnet få øje på hinanden og hinandens lege. Vi har arbejdet med konflikt håndtering. I Ældste gruppen har det handlet om de Sociale kompetencer. Vi har arbejdet med hvordan man er gode venner. Det at møde den anden ældste gruppe og finde venner der. Det har handlet om hvordan man er en god kammerart. Vi har arbejdet med at styrke deres bevished om dem selv og deres kunnen. Dette via spil, regel lege, kreative opgaver mm.

Solsikken:

I Solsikken har vi arbejdet kontinuerligt med at kombinere vores Mål-arbejde for det enkelte barn med læreplanens fokuspunkter, og erfarer hvordan vi i alle store, som små aktiviteter hviler godt i det pædagogiske grundlag.

Vi arbejder med at implementere et større fokus på børnegruppen og læringsmiljøet for gruppen, og har med dette for øje også lavet ny aftale med SPPR om observationer på gruppe niveau og sparring på læringsmiljøet.

Generelt: Som faglige ledere kræver det at vi er tæt på, for at holde gryden i kog og holde fast i det fælles sprog, som vi arbejder på at implementere. Ikke mindst når der kommer nye kolleger, vikarer eller faste. De vigtigste ord som er implementeret i de sidste 2 år er:

Mødeøjeblikke, afstemning (affektafstemning), forventningsafklaring, 'hvilke frø vander du?', rollefordeling, struktur og rammer, at have 'hjerte for det fjerneste', og meget mere.

Hvordan vil vi udvikle og skabe en meningsfuld evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Fælles: Målet er den fælles røde tråd i de 5 afdelinger, men det ser forskelligt ud og vi bruger forskellige metoder. November 2022 fik vi inspiration på et fællesmøde, hvor Søren Voxted lavede et oplæg om evalueringskultur.

Evaluering i dagplejen foregår i flere fora:

- 3 årlige tilsyn, men forskellige fokus. Tilsyn i foråret 2023 omhandlede 'GROW'
- Læreplanstemaerne er aftalt i et årshjul, så alle 6 temaer kommer igennem på et år. Der dokumenteres med foto og tekst, synligt for forældrene i legestuen.
- I legestuen, ca. hver 14. dag, afsættes 1 time til sparring omkring en problemstilling eller et tema.
- 2 gange om året indsamles data via TOPI på møder i legestuen.
- Herudover har dagplejen ca. 3 aftenmøder og et fællesmøde, hvor der kan være evaluering af temaer.

Der arbejdes med at få indarbejdet metoder som gentages og skabe tryghed og tillid i gruppen, så man kan opleve at være i et PLF.

Dokumentation foregår både med opslag i legestuen, 1:1 til forældrene og via AULA med ord og foto.

Evaluering i Børnehusene (Vuggestuen og børnehaverne)

- Evaluering i nuet, som fører til justering af praksis
- På afdelingsmøderne er EVA implementeret som planlægning- og evaluerings redskab. Her køres 3 årlige forløb, således at læreplanstemaerne kommer igennem i løbet af en 2-årig periode
- Aftnemøderne er på forhånd dagsordensat: 2 møder indsamles data via TOPI, 3 møder til pædagogisk planlægning (EVA – evaluering af sidste EVA og planlægning af nyt emne), 5 afdelingsmøder og 1-2 fællesmøder.
- 2 uger er 2 gange om året er øremærket til Børnemiljøvurdering, hvor der ud fra en fastsat skabelon indsamles data.
- Hver 14. dag har alle teammøde, med deltagelse af faglig leder, hvor man går i detaljer i ft. den pågældende børnegruppe, læringsmiljø i gruppen og individer.

Husene er forskellige steder. 2 steder er der en oplevelse af stor åbenhed og ærlighed, som er et vigtigt fundament for at have professionelle dialoger om praksis. I et hus arbejder vi med at øge åbenhed og ærlighed og oplevelsen af tillid og tryghed, så man også der kan opleve at være i et PLF.

Dokumentation er dels EVA-skemaer og foregår herudover på AULA, med små fortællinger om den læring, der finder sted i forskellige aktiviteter.

Evaluering i Specialbørnehaven Solsikken

- Evaluering i nuet, som fører til justering af praksis. Barnets og gruppens dagsform fordrer, at man gennem hele dagen afstemmer sig selv og sin praksis, så det bliver meningsfuldt for barnet/børnegruppen.
- Teammøder hver 14. dag, fører til forbedring af praksis. Disse er med deltagelse af faglig koordinator.
- Tværfaglig sparring er hidtil primært på individ-niveau. Gennem ny aftale skal fokus være mere på børnegruppen og læringsmiljøet – indsats i 2023/25
- To årlige pædagogiske planlægningsmøder og 7 afdelingsmøder. På sidstnævnte skiftes hvert team til at bringe en case, med beskrivelse af et læringsmiljø. Dette evalueres både ud fra barnets mål og ud fra læreplanens pædagogiske grundlag.
- Evaluering ud fra det enkelte barns trivsel og udvikling, f.eks. med data fra en DPU og andre test. Dette nedfældes i en årlig statusbeskrivelse.

Dokumentation er dels mål-arbejdet, status, barnets kontaktbog og opslag fra gruppen på AULA.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan – og hvad har vi lært?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

I Aarup har vi fastholdt en arbejdsgruppe omkring læreplanen – det er nogle af vores fyrtårne, dagplejepædagog og lederteamet.

Da læreplanen var færdig blev gruppen brugt til at sparre med omkring organisering af afdelingsmøderne, indhold på møderne, brug af EVA og planlægning af børnemiljø-ugerne. I tiden herefter har vi haft flere folk på uddannelse og arbejder også med den gruppe af medarbejdere, der hjælper med det videre arbejde med implementering af GROW og med erfaringer fra Diplom i Leg. Der er typisk en medarbejder fra hver afdeling til disse møder.

Det er vigtigt for os at medarbejderne inddrages og giver feedback, samt er en del af implementeringen.

Vi har deltaget med fyrtårne til møder i kommunen (2022/23), som har kastet lys på læreplanen, både vores og andres.

2021: Brugte et afdelingsmøde i alle afdelinger til feedback fra alle på selve læreplanen – styrker og svagheder

2021 og 2022: Pædagogisk dag – Relationskompetence (GROW)

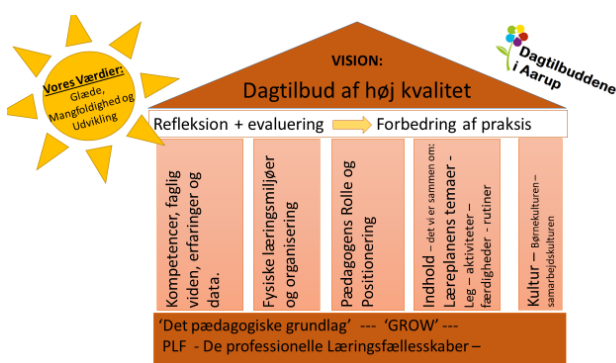
2023: Fællesmøde i maj – gruppearbejde med evaluering af læreplanen. Hver gruppe berørte ca. 2 områder og skulle give deres bud på, om og på hvilken måde der var overensstemmelse mellem det skrevne og praksis.

Når der arbejdes med EVA på aftenmøder, er det meningen at man har sin læreplan med, når der arbejdes med målene.

Alle nye medarbejdere får udleveret vores egen læreplan og Den styrkede Læreplan (det blå hæfte).

Vi har lært:

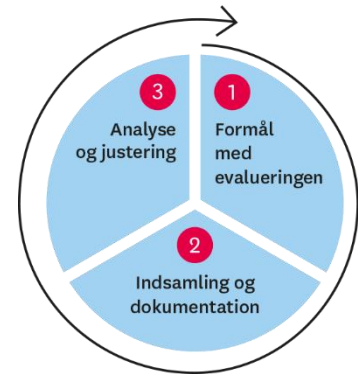
- At vi havde behov for at synliggøre vores fælles ståsted og hvilke elementer, der kan føre til forbedring af praksis – dette illustreret i vores HUS* (lederteamet 2021)

- At vores læreplan beskriver vores pædagogiske fundament og ståsted, samt fælles retning for vores arbejde. Den er skrevet til og sammen med vores personalegrupper, og skal være vores fælles arbejdsgrundlag. Det oplever vi, at vi er lykkes med.
- At vores læreplan er lang, og at det er ok. Den rummer 5 afdelinger, hvor der er væsens forskel på arbejdsvilkår, målgruppe og metoder.

- At der kan mangle praksis eksempler, som vi arbejder videre med
- At det er vigtigt at prioritere kompetenceudvikling, for at kunne skabe de nødvendige forbedringer af praksis og få et fælles sprog.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

1. Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

1. eksempel:

Vuggestuen Solstrålen. Emne: "Bjørnen sover". Temaer: Alsidig personlig udvikling, social kompetence og leg. (se bilag X)

Målet med forløbet var at styrke børnefællesskabet gennem leg. Børnene skulle i højere grad blive i stand til at lege sammen, men også forsætte en igangsat leg, samt starte en leg op på eget initiativ. Evalueringen af forløbet baseres på de evalueringsspørgsmål som skrives ned i skemaet. Spørgsmålene er med til at kvalificere evalueringen, således at personalet både får et blik på deres egen praksis, dvs. deres handlinger og adfærd, men i særdeleshed hvilken effekt det har på læringsmiljøet og dermed børnene. Formålet er at få øje på det "der virker" men også blive klogere på det der var udfordrende. Formålet med evalueringen er at blive klogere sammen og ikke alene et vurderingsredskab for, hvor vidt det var en succes eller om vi kom i mål eller "lykkedes".

2. eksempel:

Fuglebakken: Vi satte fokus på dagsstrukturen.

Dagsstrukturen.

Da der har været en del udskiftning af medarbejderne i en af vores børnegrupper, var der meget uro og det var som om børnene ikke kunne finde ud af, hvad de skulle og hvornår. Medarbejderne havde svært ved at positionere sig på stuen og brugte meget tid på at tale med hinanden om, hvem der gjorde hvad. Vi valgte derfor at sætte fokus på at lave en genkendelig struktur for gruppen. Vi ville undersøge om det gav mere ro for gruppen. Og en bedre genkendelig hverdag.

Målet:

- Skabe en genkendelig hverdag, hvor børnene kender rytmen og rutinerne
- At børnene får automatiseret rutinerne, så medarbejderne ikke skal bruge så lang tid på at hente børnene forskellig steder, men at børnene selv følger med ved overgang og skift. F.eks. når vi holder samling og spiser
- At børnene får faste pladser til samling og når vi spiser, så børnene ikke skal bruge tid på hvor de skal sidde.
- At undersøge om der er mere læring for børnene i mindre grupper.
- At pædagogerne ved hvad de skal og hvor de skal på forhånd, så de ikke skal bruge tid til at snakke om det i hverdagen, men er nærværende ved børnene.

Evaluerings spørgsmål:

- Er der kommet mere ro på børnegruppen?
- Er strukturen blevet genkendelig, så børnene ved hvad de skal f.eks. inden vi spiser mm?
- Ved børnene hvor de skal sidde, når vi holder samling og spiser.
- Er der kommet struktur på hverdagen så pædagogerne ved hvilken opgaver de har?

2. Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vuggestuen har arbejdet systematisk med EVA- skemaet "tegn på læring". Et forløb er af ca. 4 måneders varighed. Inden selve målsætning påbegyndes reflekterer personalegruppen i fællesskab over hvilke behov der anses i børnegruppen lige nu og hvilket fokus kalder det på. Herefter udvælges to til tre temaer (blade) fra lærerplansblomsten. Skemaet anvendes som dokumentation i sig selv, men der indsamles også dokumentation/data under selve forløbet. I dette tilfælde blev der lavet en billedserie af børn i leg som også blev delt med forældre. Der blev løbende lavet små skriv på Aula (Se bilag XX)

På bamsesgruppen har vi i dag lavet forskellige ting. En gruppe børn var på tur og andre var inde hvor vi bl.a legede i vores legekøkken. Først legede vi med "legemad" senere hentede vi nogle havrefras som der blev "tilberedt" både i gryden på kogepladen samt i ovnen. Stor var glæden blandt børnene når man bagefter skulle dele maden med sine venner og øse op på tallerknerne. Se mindre

I børnehavene og vuggestuen har vi valgt at arbejde med EVA "tegn på Læring" i den forbindelse har vi indhentet forskellige former for dokumentation.

Fuglebakken: har vi brugt film, praksis fortællinger, udstillinger.

Vi har i vores mellemgruppe haft et tema om Kroppen. Her har børnene tegnet sig selv på papir og snakket om, hvad der er inden i kroppen. Disse tegninger har hængt som udstilling på stuen og været til stor snak om, hvad kroppen indeholder og hvad en krop kan.

I yngste gruppen har vi brugt praksisfortællinger. Med dem har vi fået et billede af, hvordan vores læring miljø har fungeret. Dette har medført, at vi er blevet meget bevist om at vi ikke skal sende børn ind i et rum, men ind til en person – til 'et nyt nervesystem'. Følge børnene og overlevere dem fra en pædagog til en anden. Det er en proces vi ikke er færdige med og stadig øver os på, da vi har fået nyt personale.

I ældste har vi arbejdet med det sociale. Her har de benyttet sig af relations skemaer for at få øje på hvordan børnene legede med hinanden. De har brugt observationer for at se på, hvor gode børnene var til at lytte til hinanden. Der har på teammøder være en drøftelse af det, de har observeret og herefter justeret læringsmiljøet, f.eks. ved at lave legegrupper, hvor børnene kunne få øje på andre end dem de normalt legede med. Det har været ved at snakke med børnene om, hvordan man er en god ven og ved øve dem i at lytte til hinanden i konflikter.

Drømmebakken: har vi været med i projektet "leg for dig". I den forbindelse har grupperne lavet prøvehandling og der har 3 gange været en lærer fra UCL og observere og efterfølgende givet sparring i hvert team. Der er lavet film af processen og disse er så blevet analyseret.

Der udover har de i forbindelse med EVA "Tegn på læring" brugt film og praksisfortællinger.

Dagplejen har primært dokumenteret på tavler i legestuegruppen med tekst og foto af periodens aktiviteter. Et eksempel er en gruppe, der har arbejdet med emnet 'Vand' under læreplanstemaerne Natur og Science samt krop, sanser og bevægelse. Der er arbejdet med det både i legestuen og hjemme og gruppen har drøftet børnenes udbytte, når de var samlet. Det var værdifuldt at vælge samme emne, for at have noget fælles at drøfte.

3. Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vuggestuen:

Dokumentationen gav anledning til at personalet fik øje på betydningen af deres deltagelse for børnenes deltagelsesmuligheder, men også hvilken udvikling og effekt det havde haft. Det blev meget tydeligt gennem opslagene på Aula at det gik fra at være en leg om fødselsdag for en voksen til køkkenleg initieret af en voksen med få børn, til at blive en leg, hvor flere børn kunne være med, nye kunne inviteres med og til slut noget de selv initierede og var aktive ind i. Legen og det børnefællesskab der opstod i det miljø, blev værdifuld for de børn der manglede et legefællesskab og fik stor betydning for de børn der havde brug for at udvide deres lege- og samspilsfærdigheder.

Vurdering og opfølgning

Hvad viser dokumentationen om vores evalueringsspørgsmål?

Vi synes at vi har opnået de mål vi havde sat os for.

1: Børnene kommer selv og efterspørger at lege bestemte lege. De spørger både os voksne, men også andre børn. Vi opfordrer også til at de kan spørge hinanden.

2: Vi introducerer børnene for en leg og gør den interessant, samt lavede nogle rutiner og emner i legen. Eks. Madlavning/ køkkenleg. Vi gav os tid og havde afstemt med resten af personalet at vi var sammen med den lille gruppe børn. Vi er som voksne medleger i starten, men ser over tid at vi kan trække os.

3: Vi ser at flere børn søger hinanden og nye venskaber er startet. Især vores mellemgruppe har fået øjnene for hinanden og hvad de kan bruge hinanden til og inviterer og tager initiativ. (dokumentation: billedeserie af børn i leg)

Vi har lagt op på Aula og sparret med hinanden, men vi kunne godt have haft printet flere billeder ud og hængt op på gruppen.

Fuglebakken:

Vi har lært, at det for de mindste er vigtigt, at vi har en tydelig struktur. Hvor vi sender børnene fra en person til en anden og ikke fra en rum til et andet. Vi kan også se, at det at arbejde i mindre grupper giver børnene mere læring. Vi skal skabe små grupper, hvor der er ro til fordybelse. At vi ikke får for mange børn i garderoben på en gang. Vi har byttet rundt på, hvor de ældste og yngste er i garderoben, fordi det giver mere ro til de yngste.

Vi er begyndt at arbejde meget med lege grupper, hvor vi inddeler børnene i mindre grupper og sætter flere små lege miljøer i gang. Dette for at give børnene mere ro til at lege. Dette kan til tider være svært, specielt i perioder, hvor vi har mange børn i børnehaven. Men her skal vi tænke vores udemiljø meget mere med ind.

Dagplejen:

I dagplejen blev det tydeligt, at der var mange sideeffekter af aktiviteterne, f.eks. i perioden med temaet 'vand', hvor børnene blev mere modige og nysgerrige. At der var aftalt et fælles tema i den pågældende legestuegruppe, gav os en tydelighed og afstemthed.

4. Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vuggestuen:

De pædagogiske refleksioner, der opstod på baggrund af evalueringsspørgsmålene og dokumentationen bevirkede, at der er blevet et større fokus på at dyrke de små børnefællesskaber i et afgrænset og "skærmet" miljø, med netop det formål at skabe større deltagelsesmuligheder for flere børn i gruppen. Det betyder også at der er behov for mere kommunikation om strukturen på den stue, hvilket kalder på et endnu tættere samarbejde. Dvs. hvis en pædagog skal kunne være medaktør i en leg, med en mindre gruppe børn, skal det være i en ramme med få forstyrrelser, hvilket kræver klare aftaler og afstemning med resten

af personalegruppen. Legen og de små børnefællesskaber er noget der generelt fylder mere i vuggestuen, når der er faglige snakke om læringsmiljøet på eks. teammøder/afdelingsmøder. Som merværdi har de fået øje på at man som pædagog får de optimale rammer for at skabe tæt tilknytning og danne gode vilkår for kontakt og samspil.

Hvad har vi lært af forløbet?

Når vi sætter en struktureret ramme (start - midte - slut) op for legen og bliver tydelig karavanefører får børnene gode deltagelsesmuligheder.

Gentagelser bidrager til at børnene i høj grad tilegner sig legefærdigheder.

Hvad tager vi med os fremover?

Læringsmiljø: vigtig at give ro, tid og plads til de små grupper.

Fuglebakken:

Vi er blevet meget bevist om, at vi ikke sender de yngste børn i et rum hvor der ikke er en pædagogiske personale. Men at vi sender børn ind til en person der kan skabe en struktur og sætte noget i gang, eller få fordelt børnene.

Fælles for børnehusene:

Det er blevet klart for os, at ved at opdele vores møder med fast emne, bliver vores arbejde mere målrettet og det skaber en større bevidsthed om de pædagogiske mål vi sætter og den vej vi skal gå sammen. Vi er ikke helt i mål i nu. Men vi vil forsætte med at dele vores møder op på denne måde.

I forholdt til teammøder, arbejder vi på at have fast dagsorden, og som faglige ledere delvist tage styreingen, så tiden bliver prioriteret, og refleksions spørgsmål bliver stillet.

Dagplejen:

Har fået øje på hvilken betydning det får, når man aldersopdeler børnene i legestuen og kan målrette aktiviteter og udfordringer efter alder. Alligevel sker det ikke ofte, og det er et udviklingspunkt, at være nysgerrig på.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i både udarbejdelsen og evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

I forældrebestyrelsen har vi jævnligt arbejdet med læreplanen. I det seneste år har vi drøftet: Samarbejde med forældre om børns læring, kvaliteten i forældresamarbejdet, børnenes overgange og betydningen af brugen af lokalmiljøet. Ikke mindst blev det igen tydeligt, hvor vigtigt det er med den rette information om hverdagen i dagtilbuddet – hvorfor vi gør som vi gør. (Noget vi arbejder med at udvikle på AULA – kort og meningsgivende).

Kvalitet i forældresamarbejdet er f.eks.:

- Dagplejen – 1 voksen til 4-5 børn – og altid den samme, det er trygt og godt.
 - Rollefordeling blandt personalet – Citat: ”hvis jeg rejser mig, så lukker restauranten...” Med andre ord, aktiviteten falder fra hinanden, hvis legen afbrydes. Det er vigtig viden når man som forældre forventer fuld service.
 - Det vigtigste for dagtilbuddet, er at lære barnet rigtig godt at kende. Citat: ”I bh er forældrekontakten også god, fordi jeg blev ringet op, over noget som pædagogen undrede sig over, ved mit barn”.
 - Det er dejligt, når informationer gives uden alle andre hører det.
 - Brugen af AULA. Det førte til den ændring, at vi OGSÅ af hensyn til læserne på AULA (og notifikationer) IKKE bør skrive på AULA uden for institutionens åbningstid. Det kan virke forstyrrende.
-

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og meningsfuld evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Daglejen:

Fokus på at aldersopdele børnene /opdele i små grupper, når vi er i legestue.

Udvikle på relationskompetencen og tryk tilknytning – Der er 2 lørdage med GROW-undervisning i september 23 og januar 2024.

Børnehusene:

Skærmede legemiljøer, opdeling i mindre grupper med henblik på at fremme børnefællesskabet og børnenes deltagelsesmuligheder.

Fortsat implementering af GROW – få alle nyansatte med, og komme endnu mere ned i nærværet.

Drømmebakken afslutter projekt Leg for Dig vinter 2023, og vil fortsat holde fast i termer og begreber fra dette, særligt omkring legepositioner, indhold i legemiljøerne og deltagelsesmuligheder.

Der er mange emner, som ikke bliver ’behandlet’ i en EVA, men som der arbejdes med sideløbende: F.eks. sammenhænge og overgange, kultur, æstetik og fællesskaber, Sociale kompetencer, personlige kompetencer osv.

Solsikken:

Udvikle pædagogikken for børn med autisme – der findes ikke megen litteratur om arbejdet med de yngste børn med autisme, så vi udvikler selv, med jævnlig supervision. Nu hvor strukturen og TEACCH principperne er så implementerede, kan vi begynde at forfine kvaliteten af samspelet mellem barn og voksen.

Skabe endnu bedre forudsigtelighed for børnene i Panda. Udfordringen er at skabe læringsmiljøer, der rammer mangfoldigheden af børn i gruppen. Og sørge for at alle bliver tilgodeset.

Giraffens pædagogik skal tilpasses en ny børnegruppe fra 1. august, hvor de ældste er gået i skole, og der blandt de nye børn, kan være behov for mere autismerettet pædagogik.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi vil fortsætte med:

- Holde fast i EVA, faglig ledelse tæt på, deltagelse i teammøder, mere faglig ledelse tæt på,
- Pædagogerne skal se hvad det kan, når det bruges, øge struktur på teammøder
- Børnemiljø uge 2 gange om året
- Holde fast i opdeling af møder til pædagogisk planlægning og afdelingsmøder og TOPI
- I dagplejen holde bedre fast i teammøder hver 14. dag, med fast dagsorden /metode. Gentagelser er vigtigt.
- I Solsikken finde den metode, der er meningsgivende for både opgaven og for børnene. Fordi der i forvejen er meget evaluering, er det en udfordring at få det hele til at spille sammen på en meningsgivende måde.

Evalueringskulturen:

Holde fast i systematik og metoder (EVA) og gentage processen. Jo flere gange, jo mere kommer det ind på rygraden og bliver ikke kun en evalueringsform, men også et mindset. Det kræver faglig ledelse tæt på, både i hverdagen og til teammøder.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vores skriftlige pædagogiske læreplan skal ikke revideres nu. Vi har evalueret med personalet, for at sørge for, at den er i alles bevidsthed. Vi sørger for at nyttilkomne bliver introduceret.

Vi har i lederteamet evalueret lidt på egne ambitioner og ved, at vi skal arbejde med vores tålmodighed, da hverdagen er fyldt af fravær, vikarer, og andre udefrakommende faktorer, der spiller ind på kontinuiteten i hverdagen. Vi har i de seneste 2 år prioriteret kompetenceudvikling. Vi har uddannet en motorikvejleder, 3 har fået en diplom i Leg, 1 i barnets første 1000 dage og i alt 10 pædagoger har fået GROW –uddannelsen. Efteråret 2023 skal de næste 3 afsted og januar 2024 de næste 5, samt en afsted på Barnets første 1000 dage.

I Solsikken har vi tillige anden form for kompetence udvikling, f.eks. TEACCH og PECS,

Uddannelse påvirker hverdagen, de få dage de er væk. Og derfor skal tempoet sættes ned.

I de kommende 2 år vil vi prioritere vores vejlederteams højere. Vi har motorikvejledere og sproglige vejledere, og mangler at få etableret vejlederteam inden for science og kultur og æstetik. Der er typisk en nøgleperson fra hver afdeling på hvert tema, og de mødes 2-3 gange om året for at inspirere hinanden, og udvikle synligheden af læreplanstemaet i husene. Ud over at inspirere hinanden, vil de også få til opgave at revidere og præcisere 4 af de 6 læreplanstemaer i den skriftlige læreplan.

Juni 2023 – Lene, Gitte, Jeannette, Bente og Synnøve

BILAG 1 – Evaluering af læreplanen

Udpluk fra refleksionsgrupper på Fælles afdelingsmøde – Maj 2023 (Dagplejere, pædagoger fra vuggestue, specialafdeling og børnehaver) Spørgsmålene tager afsæt i EVAs materiale...

Børns leg:

<i>Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen og hvad gør vi ved det?</i>	At vi som pædagogisk personale kan skabe en rolle til en nuværende leg uden at det ødeligger den leg som er på spil. Når vi som pædagogiske personale er med som medleger oplever vi at vi kan tiltrække og inkludere flere børn med ind i legen. Hvor de her kan opnå positive erfaringer ved at lege med nogle de måske ikke plejere at søge til. At vi griber børnene i det som optager dem.
--	---

Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen:

<i>Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?</i>	Vi organiseres os med udgangspunktet i Grow tænknings principper i at se hvornår vi støtter op om børnenes sansende, følede og kognitive niveau. Vi bestræber os på at tilgodese se børneperspektivet. At har en bevidsthed om at have en ro i vores nevesystem også når tingene nogle gange kan gå højt. At vi bevare en ro kan mærke at det smitter af på børnene. At vi kan se vi i praksis støtter op om et børneperspektiv ved at følge børnene. Hvis de viser de vil lege med den kasse, laver vi følgeskab.
---	--

Samspil og relationer:

<i>Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever at nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til for at nærvær og fordybelse opstår?</i>	De voksnes nervesystem er ofte "lånt" ud for at skabe nærvær og at man kan skabe fordybelse sammen og have en fælles leg i en given aktivitet. At den voksne er nærværende i legen og er til rådighed for barnet i en leg. Der er ro og tid til fordybelse. Når man har samme gruppe med i samme rum mange gange og ser at børnene har gang i flere miljøer, fordi de kender rammerne, børnene og tingene er til rådighed. Så børnene har overskud til at være nærværende med hinanden. At have mødeøjeblikke/stjernestunder. Vi som voksne skal have ro i vores nervesystem, for det smitter af på børnene → hvis vi ikke har ro på, så bliver de også urolige. Her kan dagplejen godt bruge en ekstra hånd, ift. Hvis der er en der bliver ked af det. Bevare roen, der kan man godt bruge en ekstra hånd også ift. At skulle bevare sit nervesystem i ro.
--	---

--	--

Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i et børnefællesskab:

<p><i>Hvilken pædagogiske tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?</i></p>	<p>I vuggestuen arbejdes der med legen, for at få børnene ind i fællesskabet med de andre børn. Legen kan fx være en køkkenleg struktureret af den voksne.</p> <p>I spec. Bhv går den voksne forrest i legen og skaber et rum for de få børn der har ressourcerne til at indgå i leg med de andre børn. Det kan være svært, da børnenes ressourcer er svingende fra dag til og alt efter hvad tid på dagen legen ligger. Musik er også en tilgang som spec. Bhv har succes med, da der i musikken er plads til alle børn.</p> <p>I alle afdelinger gælder det at det for mange børn kan være svært at deltage i fx en rundkreds, men at det er okay at der er plads til at være med på afstand. Børnene stempler ind og ud af aktiviteten, den voksne respekterer dette.</p> <p>I dagplejen er børn i udsatte positioner helt naturligt en del af det lille børnefællesskab der er i en dagpleje.</p>
---	---

BILAG 2 – ledelses erfaringer vedr. projekt 'Leg for Dig'.

2023.06 Evaluering af " leg for dig" i et ledelses perspektiv.

I Projektet "leg for dig" er det blevet tydeligt for os at det er vigtigt med ledelse tæt på.

En af de vigtigste erkendelser der er gjort, er at pædagogerne har fået øje på hvor vigtigt det er at de er tilstede ved børnene. At de er nærværende og ikke skal alt muligt andet. At de skal byde ind med nye impulser i legene, der opstår.

Vi kan som ledere se at det i høj grad kræver kommunikation og struktur. At der bliver skabt rum for legene. At miljøet omkring legene og de rum vi har, har stor betydning for hvad vi inviterer børnene til. F.ek.s frisør salonen, sandkassen på katten.

Vi har fået øje på at det i en meget stor grad kræver ledelse tæt på. Vi oplever det i alle de processer der har været. Her har det været vigtigt, at vi var på forkant, hele tiden fik det de var i gang med sat på dagsordenen. Lavede opfølgninger på hvor langt de var i deres processer.

Vi kan se at når vi gerne vil lave nye arbejdsgange, kræver det løbende sparring og ledelse der holder fast i det, vi gerne vil. Ellers ser vi en tendens til at det pædagogiske personale falder tilbage i gamle vaner. Vaner bliver svære at bryde. Her er vi udfordret på at kunne finde tid nok til at være så tæt på som det kræver. Generelt kan vi konkludere at tid har været en udfordring ikke bare ledelsesmæssigt men generelt. Der er tiden til at forberede sig som Pædagog. Tiden til at vi kan lave sparring både på gruppen, og med den enkelte medarbejder. Det at have tid nok til møder, hvor der kan kommunikeres om det der er på spil. Her skal vi prøve at arbejde med hvordan vi kan gøre det smartere. Hvordan vi som ledelse finder mere tid.

I processen om de kropslige lege, her bliver det tydeligt at vores pædagogiske personale er udfordret på at sætte det kropslige i gang og vælger oftest de rolig aktiviteter. Vi kan også se, at det at være 'lege-kammerarten' i lege udfordrer, her vælger flere af vores pædagoger at være overblikks voksen. Noget af det pædagogerne finder svært er at lege på børnenes præmisser. Det at sætte sig i børnenes sted og gå ind i deres lege. Disse ting er noget vi skal arbejde meget med den næste periode. Der hvor pædagogerne er begyndt at lege med kan vi opleve at børnene undres over at vi som voksne leger.

Vi har haft nogle møder hvor pædagogerne er gået der fra med meget energi og en erkendelse af det bliver nemmere at være pædagog når vi får børnene med i processerne og hjælper til med at lave læringsmiljøerne. Men det er ikke noget de automatisk viderefører til næste projekt og her bliver faglig ledelse igen vigtig.

